17/04/2021

Σε συνέδριο του Α.Π.Θ. για τα 200 χρόνια από το 1821 μίλησε η ΠτΔ

/ Ελλάδα 1821 - 2021

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου απηύθυνε χαιρετισμό στο συνέδριο που διοργάνωσε η Νομική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης με τίτλο «Η διαπάλη παράδοσης και νεωτερικότητας στα Συντάγματα του Αγώνα», στο πλαίσιο των εορτασμών για τα 200 χρόνια από την Επανάσταση του 1821.

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας ανέφερε:

Είναι ιδιαίτερη η χαρά μου σήμερα που συναντώ, έστω διαδικτυακά, πολλούς αγαπητούς φίλους και συναδέλφους στην εκδήλωση της Νομικής Σχολής του ΑΠΘ για το 1821.

Το θέμα της ημερίδας, «Η διαπάλη παράδοσης και νεωτερικότητας στα Συντάγματα του Αγώνα», αναδεικνύει ένα μείζον ερμηνευτικό στοίχημα που δεν αφορά μόνο τα Συντάγματα του Αγώνα ως νομικά κείμενα, αλλά εν γένει τον χαρακτήρα της Επανάστασης με την έννοια του πολιτικού και κοινωνικού συμβάντος. Σε αυτή τη διαπάλη, όπως εύστοχα την αποκαλείτε, των ερμηνειών ανάμεσα στον κοινοτισμό και τον φιλελευθερισμό, τις τοπικές ταυτότητες και την αναδυόμενη αλήθεια του έθνους, επιστρέφουμε σήμερα ως νομικοί, ιστορικοί και κοινωνικοί επιστήμονες. Κι αυτό όχι για να ικανοποιήσουμε απλά την επιστημονική μας περιέργεια, αλλά γιατί η αναζήτηση των καταβολών μας ξετυλίγει τον μίτο της εθνικής μας αφήγησης, εξηγεί τις αποφάσεις και τις αντιφάσεις μας, φωτίζει το ουσιώδες στην ιστορία μας.

Η αναγκαιότητα της θεμελίωσης συνταγματικής πολιτείας διατυπώθηκε από τους εξεγερμένους Έλληνες από τους πρώτους μήνες του Αγώνα. Ο συνταγματισμός αποκτά κυριολεκτικά υπαρξιακή σημασία για τον απελευθερωτικό αγώνα και τη συγκρότηση του σύγχρονου ελληνικού Κράτους. Στις αφηρημένες διατυπώσεις και διακηρύξεις των Συνταγμάτων του Αγώνα για την ελευθερία και την ισότητα, αλλά και στις δικαιοκρατικές τους εγγυήσεις, όπως η διάκριση των εξουσιών, αποτυπώνεται αφενός η ορμητική βούληση των Ελλήνων για κυριαρχία, αφετέρου η σοφή γνώση των ορίων της, η αξία του δεσμευτικού και υπέρτερου κανόνα. Το φωτισμένο πνεύμα των φιλελλήνων και των ελίτ της διασποράς, υπό την επιρροή των μεγάλων επαναστάσεων του 18ου αιώνα, της γαλλικής και της αμερικανικής, συναντά το διάχυτο επαναστατικό πάθος και μεταφράζεται σε καταστατικά κείμενα δημοκρατικά και φιλελεύθερα.

Ο πρώιμος αυτός ελληνικός συνταγματισμός είναι κατεξοχήν ενοποιητικός και συμπεριληπτικός και συγκροτεί, παρά τις διαφορές και τις συγκρούσεις ανάμεσα στους επαναστάτες, το πιο στέρεο υλικό του συνταγματικού μας πατριωτισμού. **Η εθνική κυριαρχία είναι το άλλο όνομα της πολιτικής μας ελευθερίας, η θρησκεία συμβαδίζει με την κατοχύρωση της ανεκτικότητας, η δημοκρατική αρχή με την αντιπροσώπευση. Τα επαναστατικά συνταγματικά κείμενα, μολονότι ουσιαστικά δεν εφαρμόστηκαν, επιδρούν σημαντικά και αφήνουν μια συμπαγή πολιτειακή παρακαταθήκη. Διαμορφώνουν το ενιαίο συλλογικό υποκείμενο του λαού και οργανώνουν την αντίληψή μας για το Κράτος.**

Με αφορμή τις επετειακές εκδηλώσεις για τα 200 χρόνια από την Ελληνική Επανάσταση, ανατρέχουμε στα Συντάγματα του αγώνα όχι μόνο για λόγους τιμής και μνήμης, αλλά και για να ενισχύσουμε τη θεσμική και τη συνταγματική μας αυτογνωσία. Για να συνειδητοποιήσουμε το μεγάλο βάθος των νεωτερικών μας αναφορών και την εμβέλειά τους στον μακρύ ιστορικό χρόνο. Να κατανοήσουμε τα συστατικά στοιχεία της συνταγματικής και της πολιτισμικής μας ταυτότητας. Παρότι έχουν ήδη περάσει δύο αιώνες, η μελέτη των επαναστατικών Συνταγμάτων δημιουργεί ακόμη σε όλους μας μια ιδιαίτερη αίσθηση οικειότητας και εγγύτητας. Το μοναδικό αυτό δικαιοπολιτικό συναίσθημα, ως συλλογικό μας βίωμα, έχω την εντύπωση ότι εξηγεί πολλά από αυτά που καταφέραμε στη σύγχρονη ιστορία μας.

Εύχομαι καλή επιτυχία στις εργασίες του συνεδρίου σας.